

YOUTUBER'LIK FAALİYETİ VE VERGİSEL BOYUTU

Ramazan AYDEMİR*

Sercan BAKAÇ**

ÖZ

İnternetin hayatımıza girmesiyle birlikte dünyada ve ülkemizde son yıllarda hızlı bir şekilde artan sosyal medya kullanımı bazı insanlar için kazanç kapısı olmuştur. Görsel ve yazılı medyada Youtube üzerinden yüksek tutarda kazanç edildiği birçok kez haber konusu olmuş ve bu durum birçok sosyal medya kullanıcısının ilgisini çekmiştir. Hatta bu konuda Türkiye İş Kurumu, Google şirketi ile anlaşma yaparak “Türkiye İçin Dijital Dönüşüm Hareketi” projesi kapsamında ‘Dijital Girişimcilik’ ve ‘Nasıl Youtuber Olunur?’ konulu eğitimler verilmesi adına çalışmalar başlatmıştır.

Makalemizde, sosyal medya uygulamaları içinde en sık kullanılan Youtube adlı video oynatım sitesi üzerinden gelirin nasıl elde edildiği, elde edilen bu gelirlerin vergilendirilmesi yönünde vergi mevzuatımızda yer alan hükümler ile ‘sosyal medya ekonomisi’ diye adlandıracağımız bu yeni hizmet sektörünün kayıtlı ekonomiye kazandırılması yönünde öneriler yer almaktadır.

Anahtar Sözcükler: İnternet, Youtube, Youtuber, Vergi, Vergilendirilmesi

GİRİŞ

Telekomünikasyon teknolojisinde yaşanan gelişmeler ile birlikte insanların beklentileri ve yaşantıları değişmiştir. Eskiden evlerimizde yer alan ahizeli telefonların yerini cep telefonların alması iletişimde büyük kolaylıklar sağlamıştır. İnternetin, akıllı cep telefonlarına entegre edilmesi ve akıllı cep telefonu kullanımının dünya çapında artması iletişim çağında yeni bir dönem başlatmıştır. Böylece her an yanımızda taşıdığımız ve adeta vücudumuzun bir parçası olan akıllı telefonlar bize dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan insanlara veya yaşanan olaylara anında ulaşabilme imkânı sağlamıştır.

Günümüzde insanlar; görsel ve yazılı medya dışında, yeni arkadaşlıklar edinmek, eski arkadaşlarını bulmak veya sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik olarak belli bir konuda uzmanlaştığı bilgi ve becerileri sanal ortamda paylaşarak sosyal medya diye tabir edilen bir mecra oluşturmuştur. Bu mecra da ekonomik hayattan uzak kalmayarak yeni bir faaliyet alanı doğurmuştur.

* Vergi Müfettiş Yrd.

** Vergi Müfettiş Yrd.

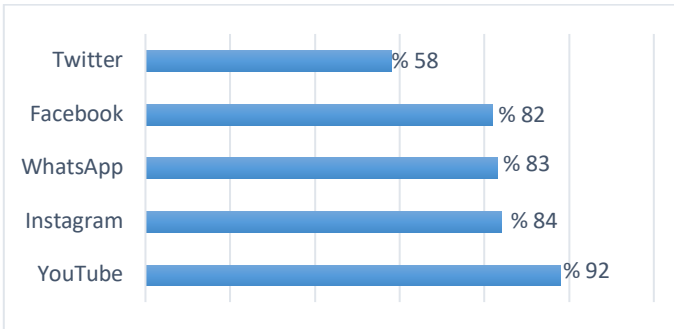
Türkiye İstatistik Kurumunun 2018 Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasında bilgisayar ve internet kullanımı 2018 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerde sırasıyla %59,6 ve %72,9 olduğu tespit edilmiştir. 2018 yılı Nisan ayında hanelerin %83,8'i evden internete erişim yapabildiği yani her on hanenin sekizi internet erişim imkânına sahip olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.(<http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27819>)

“We Are Social” ve “Hootsuite” tarafından her yıl hazırlanan internet ve sosyal medya istatistiklerinde ülkemize ait veriler “Digital 2019 in Turkey” ismiyle yayınlanmıştır. Bu istatistiklere göre halkımızın %77'si akıllı telefon, %48'i masaüstü bilgisayar veya dizüstü bilgisayar, %25'i de tablet kullandığı gözlenmiştir.

Aynı istatistik sonuçlarında 82,4 milyon nüfusa sahip ülkemizde; 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı ve 44 milyon aktif mobil sosyal medya kullanıcısı olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye’de insanların internette günde ortalama 7 saat geçirdiği, bunun günde ortalama 2 saat 46 dakika sosyal medyada geçirdiği belirtilmiştir.(<https://dijilopedi.com/2019-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>)

1. YOUTUBE’DAN NASIL PARA KAZANILYOR?

Türkiye’de toplam 52 milyon sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır. Aşağıdaki grafikten de görülebileceği üzere Youtube video paylaşım sitesi sosyal medya siteleri arasında %92 oranla zirvede yer almaktadır.

Youtube 2005 yılında kurulmuş daha sonra Google LLC. şirketi tarafından satın alınmıştır. Uluslararası marka değerlendirme kuruluşu Brand Finance tarafından hazırlanan “Dünyanın En Değerli 500 Markası-

Global 500-2019” araştırmasına göre Google şirketi 142,8 milyar \$ ile 3. sırada yer almaktadır.(<http://www.fortuneturkey.com/dunyanin-en-degerli-markalari-aciklandi>) Dünyanın en değerli marka sıralamasında üst sıralarda yer almasının sebebi ciddi bir takipçi kitlesine sahip olmasıdır. Aslında şirket, Youtube üzerinden para kazanırken bu sadık izleyici kitlesine de para kazandırmanın yolunu açmıştır. Youtube’ dan gelir elde etmek için temel şart Google hesabınızın bulunması ve Youtube İş Ortağı Programı (YPP) kapsamına alınmanız gerekmektedir. Bu kapsamda en sağlıklı teknik bilgiye Youtube’ un kendi sitesinden ulaşılabilir.(<https://support.google.com/youtube/?hl=tr#topic=9257498>)Makalemizin bundan sonraki bölümünde Youtube’ dan para kazanmanın işleyişi bu veriler ışığında açıklanacaktır.

1.1. Youtube İş Ortağı Programı’na Katılmak İçin Minimum Uygunluk Koşulları

Youtube’ da içeriklerden para kazanmaya başlamadan önce tüm içeriklerin ticari olarak kullanma hakkına sahip olmak gereklidir. Eşiğe ulaşan her kanal standart bir inceleme sürecinden geçer ve Youtube İş Ortağı Programı politikalarına uyup uyulmadığı hakkında tüm kanal Youtube yetkililerince incelenir. Yalnızca politikalara ve kurallara uyan kanallar para kazanmaya hak kazanabilmektedir.

Youtube İş Ortağı Programı’na katılmak için minimum uygunluk koşulları şunlardır;

- Tüm Youtube İş Ortağı Programı politikalarına uymak,
- Youtube İş Ortağı Programı’ nın kullanılabilirdiği bir ülkede veya bölgede yaşıyor olmak,
- Son 12 ayda 4.000 saatin üzerinde genel izlenme süresine sahip olmak,
- 1.000’ den fazla aboneye sahip olmak,
- Bağlı bir AdSense hesabına sahip olmak.

1.2. Youtube İş Ortağı Programı Kapsamında Para Kazanmanın Yolları

Youtube İş Ortağı Programı’na uygunluk koşullarını sağlayan video içerik üreticileri aşağıdaki tabloda gösterilen gelirleri elde edebilir.

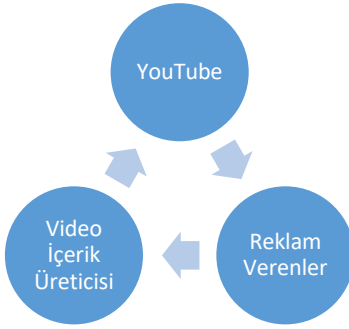
Reklam gelirleri	Görüntülü, yer paylaşımli ve video reklamlardan reklam geliri elde ederek.
Kanal üyelikleri	Üyelere, sunulan özel ayrıcalıklar karşılığında aylık düzenli ödemeler yaparak.
Ürün rafı	Hayranlar, izleme sayfalarında gösterilen resmi markalı ürünleri satın alarak.
Süper Chat	Hayranlar, mesajlarının sohbet akışlarında vurgulanması için ödeme yapabilir.
Youtube Premium Geliri	İçeriğin izlemesiyle Youtube Premium abonelerinin abonelik ücretlerinin bir kısmını kazanarak.

Youtube İş Ortağı Programı'na kabul edildikten sonra aşağıdaki tabloda belirtilen para kazanma özelliklerine erişebilmektedir. Bu gelirleri elde edebilmek için aşağıdaki tabloda belirtilen şartları sağlamış olmak gerekmektedir.

Reklam gelirleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. En az 18 yaşında olmalısınız veya ödemelerinizi AdSense ile yönetebilecek, 18 yaşından büyük bir yasal vasınız olmalıdır. 2. Reklam verenlere uygun içerik kurallarımızı karşılayan içerikler oluşturmalısınız.
Kanal üyelikleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. En az 18 yaşında olmalısınız. 2. 30.000'den fazla aboneye sahip olmalısınız. 3. Topluluk Kuralları ihtarı almamış olmalısınız.
Ürün rafı	<ol style="list-style-type: none"> 1. En az 18 yaşında olmalısınız. 2. 10.000'den fazla aboneye sahip olmalısınız. 3. Topluluk Kuralları ihtarı almamış olmalısınız.
Süper Chat	<ol style="list-style-type: none"> 1. En az 18 yaşında olmalısınız. 2. Canlı sohbeti etkinleştirmiş olmalısınız. 3. Süper Chat'in kullanılabildiği bir ülkede/bölgede yaşıyor olmalısınız.
Youtube Premium Geliri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Youtube Premium abonesi olan bir izleyici tarafından izlenen içerik oluşturmuş olmalısınız.

1.3. Youtube'da Reklam Türleri

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere Youtube'da reklam yayınlamanın üç tarafı bulunmaktadır. Bunlar Youtube, reklam verenler ve video içerik üreticileridir. Youtube reklam gelirleri, tahmini para kazanılan oynatmalar, bin gösterim başına maliyet (BGBM) ve içeriklerde oynatılan reklamlar için reklam gösterimleri verilerini sunar. Reklam verenlerin Youtube'a reklam yerleştirmelerinin iki yolu vardır. Üzerinde teklif verilen ve reklam açık artırması ile fiyatlandırılan reklamların Youtube'da yayınlanması ve bir Youtube Satış Temsilcisi veya DoubleClick MediaVisor aracılığıyla sitede yerleşim ayırması buna da Ayrılmış Medya Satın Alımı denir.

Daha basit bir şekilde ifade etmek gerekirse reklamlarına Youtube'da yer vermek isteyenler Youtube ile irtibata geçerek reklamlarının Youtube'da yayınlanmasını ister. Youtube ise Youtube İş Ortağı Programı kapsamında video içerik üreticilerinin videolarına aşağıda belirtilen reklam türlerinden birini koyar. Bu şekilde video içerik üreticisinin videoları izlenirken bu reklamlara tıklanması üzerine gelir elde etmeye hak kazanmış olur.

Görüntülü reklamlar (Açık artırma); Videonun altında 300x250 piksellik bir yer paylaşımı ya da önerilen videolar listesinde video birimi, sponsorlu kart veya bunların bir kombinasyonu olarak görünen zengin medyayı, resim reklamları veya görüntülü reklamları içerir. Bunlar, reklam verenlere reklam açık artırması yoluyla satılır.

Görüntülü reklamlar (Ayrılmış); Banner reklamlar olarak da adlandırılır ve ana videonun sağ tarafında görünen 300x250 banner reklamlardır.

Atlanamayan video reklamlar (Açık artırma); Videodan önce, video sırasında veya sonrasında oynatılabilen yayın içi video reklamlardır. Bu atlanamayan reklamlar, reklam verenlere reklam açık artırması yoluyla satılır.

Bumper reklamlar (Açık artırma); Ana videodan önce oynatılabilen 6 saniyelik yayın içi reklamlardır. Bu atlanamayan reklamlar, reklam verenlere reklam açık artırması yoluyla satılır.

Atlanamayan video reklamlar (Ayrılmış); Videodan önce, video sırasında veya sonrasında oynatılabilen yayın içi video reklamlardır. Ayrılmış atlanamayan reklamlar, reklam verenlere Ayrılmış Medya Satın Alımları olarak satılır.

Atlanabilir video reklamlar (Açık artırma); Ana videodan önce veya videonun içine yerleştirilen yayın içi reklamlardır. Görüntüleyenler beş saniye sonra bu video reklamları atlamayı seçebilir. Bu reklamlar, reklam verenlere reklam açık artırması yoluyla satılır.

Atlanabilir video reklamlar (Ayrılmış); Ana videodan önce veya videonun içine yerleştirilen yayın içi reklamlardır. Görüntüleyenler, beş saniye sonra bu video reklamları atlamayı seçebilir. Bu atlanabilir video reklamlar, reklam verenlere Ayrılmış Medya Satın Alımı olarak satılır.

Video içerik üreticilerin bu şekilde elde ettiği ‘Kesinleşmiş Youtube Kazançları’ AdSense hesabına aktarılır. AdSense hesabını ilişkilendirmiş Youtube İş Ortakları gelir raporunu kullanarak kazançlarını buradan takip edebilirler. Kesinleşmiş kazançlar, bir sonraki ayın ortasına kadar hesaba aktarılmaz. Örneğin; Haziran ayında tahakkuk edilen kazançlar, AdSense hesabına Temmuz ayının ortasında aktarılır. Bir önceki aya ait kesinleşmiş Youtube kazançları, ayın 10’u ile 14’ü arasında AdSense hesap bakiyesine eklenir. Toplam bakiye ödeme eşliğine ulaşmışsa ve bekleyen herhangi bir ödeme yoksa ödeme o ay hesaba aktarılır.

Bunun dışında popülasyonunu artıran Youtuber’lar Youtube İş Ortaklığından bağımsız bir şekilde kişi veya tüzel kişilerle anlaşma yaparak gelir elde edebilmektedir.

2. YASAL DÜZENLEMELER VE AÇIKLAMALAR

2.1. Vergi Usul Kanunu Açısından Mükellefiyet

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun(T.C. Yasalar, 10.01.1961) 8. maddesine göre mükellef vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettüp eden gerçek veya tüzel kişidir. Aynı kanunun 9. maddesinde mükellefiyet için

kanuni ehliyetin şart olmadığı vergiyi doğuran olayın kanunlarla yasak edilmiş olması mükellefiyet sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı hükümleri yer almaktadır. Dolayısıyla Youtube'dan gelir elden kişilerin kanuni ehliyetlerinin olmaması mükellefiyeti etkilememektedir. Ayrıca Youtuber'ların 18 yaşından küçük olması durumunda mükellefiyete ilişkin ödevler VUK'un 10. maddesi gereği kanuni temsilcilere düşmektedir.

2.2. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu Açısından

Gelir Vergisi Kanunu'nun(T.C. Yasalar, 06.01.1961) 1. maddesinde *“Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir. Gelir bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır.”* tanımı yer almaktadır. Aynı kanunun 2. maddesinde ise gelir unsurları sayılmıştır. Kanunun bu ilk iki maddesi vergilendirme açısından önem arz etmektedir. Kazanç; faaliyetin; irat ise sermayenin nemasıdır. İşte gerçek kişiler bu iki unsur kapsamında vergilendirilmektedir. Bunlardan ilki emek veya sermaye faaliyeti ikincisi ise sermayenin elde tutulup değerlendirilmesi sonucu olacaktır. (Akın, 2016, s.15)

Ticari kazanç emek/sermaye karışımı bir kaynağa bağlı olarak; serbest meslek kazancı veya ücret ise emeğe bağlı olarak doğar.(<https://www.startupnedir.com/youtuberlarin-vergisel-yukumlulukleri/>) Makalemizin bundan sonraki bölümünde Youtuber'ların elde ettiği gelirlerin hangi gelir unsuru içinde değerlendirilmesine yönelik açıklamalar yer almaktadır.

2.2.1. ‘Ticari Kazanç’ ile ‘Diğer Kazanç ve İrat’

Gelir Vergisi Kanunu'nun 37. maddesinde her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazanç olarak tanımlanmıştır. Bir faaliyetin ticari faaliyet olarak değerlendirilebilmesi için taşıması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Faaliyetin; sermaye ve emeğe dayanıyor olması, devamlı ve organizasyon dâhilinde yapılmış olması, hacim, gelir ve kazanç potansiyeline sahip olması gerekmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu bir özalgede *“Ticari faaliyet, bir tür emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin “ticari faaliyet” olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak, bir faaliyetin “ticari faaliyet” sayılabilmesi için, kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç*

sağlama potansiyeline sahip olması gerekmektedir.”(Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğünün 27.11.2017 tarih ve 27575268-105[229-2016-357]-471915 sayılı Özelgesi) diye belirtilmiştir.

Organizasyon unsurunun tespiti; işyeri açma, işçi çalıştırılması, ticaret siciline kaydolunması vb. şekillerde olmaktadır. Ticari organizasyonun varlığı açısından en önemli kıstaslardan bir tanesi olan işyeri Vergi Usul Kanunu'nun 156. maddesinde; *“Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette işyeri, mağaza, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, çiftlik ve hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleleri, maden ve ocakları, inşaat şantiyeleri ve vapur büfeleri gibi ticari ve mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.”* olarak tanımlanmaktadır. Kanun maddesinde elektronik ortamın iş yeri olduğu dair bir tabir yer almasa da kanun maddesinde yer alan gibi edatı kapsamında işyeri olarak kabul görmektedir. Ayrıca video içeriklerinin üretilmesi için kamera, stüdyo, montaj, teknik ekip vb. gerekli donanım ve teçhizatın temini, reklam verenler ile işbirliği için menajer ile çalışılması da organizasyon unsuru kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Örnek verirsek; alışveriş merkezleri (AVM) tanıtım için günümüzde daha çok geniş kitlelere ulaştıkları için Youtuber'ları tercih etmekte ve bu kişilerin menajerleri ile iletişime geçerek işbirliği yapmaktadır. Böylece Youtuber'ın kendisinin de yer aldığı ve binlerce kişinin katıldığı söz konusu tanıtımı kamera, montaj, teknik ekip çalışması sonucu kanalında paylaşması organizasyonun varlığını ortaya koymaktadır.

Ticari organizasyonun varlığı açısından önemli bir diğer kıstas da işçi çalıştırılmasıdır. Youtuber'lar ekibinde görevlendirmek üzere sosyal medya hesaplarından eleman ilanı paylaşarak iyi derecede yazılı ve sözlü İngilizce bilen, MS Office programlarını etkin olarak kullanabilen vb. özelliklerde ekip arkadaşları aramaktadır. Bu minvalde işveren olarak hareket ettiklerinden elde ettikleri kazancın ticari kazanç olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Organizasyonun mevcut olmadığı durumlarda ticari faaliyetin belirleyici özelliği ise devamlılık unsurudur. Bu bakımdan faaliyetin bir takvim yılı içerisinde birden fazla tekrarlanması veya birden fazla takvim yılında tekrarlanması durumunda devamlılık olduğu varsayılacaktır. Örnek verirsek; A Youtuber'ın 2018 yılında kanalına 10 adet veya 2018 yılında 5 adet 2019 yılında 5 adet video yükleyerek reklam hizmeti vermesi, yine B Youtuber'ın her hafta Cuma günü saat 18.00'de kanalına video yüklemesi ve reklam

hizmet vermesi devamlılık unsuruna karine teşkil etmektedir. Nitekim konu hakkında Gelir İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu bir özeldede “*Buna göre, sahip oldukları sosyal medya hesaplarına ait sayfalarda ticari bir organizasyon içerisinde, devamlı olarak reklam hizmeti veren gerçek kişilerin ticari kazanç açısından gelir vergisi mükellefi olmaları gerekmektedir.*”(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü nün 16.03.2016 tarih ve 11395140-105[229-2012/VUK-1-...]-23474 sayılı Özelgesi) şeklinde görüş bildirilmiştir.

Yukarıda belirtilen kanun hükümleri ve açıklamalar ışığında ticari kazancın unsurları kapsamında gelir elde edilmişse ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte faaliyetin devamlılık unsuru taşımadığı durumlarda ise elde edilen kazanç GVK'nın “Arızı Kazançlar” başlıklı 82/1 maddesinin “Arızı olarak ticarî muamelelerin icrasından veya bu nitelikteki muamelelere tavassuttan elde edilen kazançlar” hükmü gereğince diğer kazanç ve irat olacağından (arızı ticari kazanç) dolayı arızı kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekir. Örneğin A adlı Youtuber'ın 2019 yılında bir defaya mahsus olmak üzere Resm-Et isimli restoranın bir şubesinde yediği yemeği, menüyü, fiyat listesini kanalında eğlenceli bir video ile paylaşması ve bu reklam hizmeti karşılığında 20.000 TL alması arızı ticari kazanç hükümlerine vergilendirilmesini gerektirir. Öte yandan 82. maddenin 2. fıkrası uyarınca bir takvim yılında elde edilen arızı kazançlar toplamının (305 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2019 yılı için 33.000 TL.) kısmı gelir vergisinden müstesna olduğundan A Youtuber tarafından aynı kanununun 86/1-a maddesi uyarınca, elde edilen 20.000 TL'lik gelir için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelir beyannameye dâhil edilmez. Bununla birlikte elde edilen kazancın istisna tutarını aşması halinde aşan kısım için beyanname verileceği ve vergilendirme olacağı tabidir.

Diğer yandan bir şahsın Youtube kanalına para karşılığı reklam almasının bir hizmet bedeli olması dolayısıyla ticari kazanç mı, bir hak bedeli olması dolayısıyla gayrimenkul sermaye iradı mı olduğu tartışma konusudur. GVK'nın “Basit Usulün Hududu” başlıklı 51/6 maddesinde “Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut edenlerin basit usulden faydalanamayacağı belirtilmiştir. Söz konusu maddenin mefhumu muhalifinden reklam işiyle uğraşanların gerçek usulde ticari kazanç hükümlerine vergilendirileceği kanaatimizce olmuştur. Ayrıca bu reklam

hizmeti için gayrimenkul sermaye iradı nitelmesi yapmak için tabiatına uygun değildir. Bu noktada kanalın Youtuber tarafından belli bir süre tahsis edilmesi kiralanması anlamına gelmeyecektir. Bu yönüyle bir kiralama söz konusu olmadığından gayrimenkul sermaye iradı olarak değerlendirilmesi abesle iştiligal olacaktır. Nitekim Vergi İdaresi de sosyal medya hesaplarına ait sayfalarda reklam hizmeti veren gerçek kişilerin ticari kazanç açısından gelir vergisi mükellefi olmaları gerektiğini belirtmiştir.

2.2.2. ‘Serbest Meslek Kazancı’ ile ‘Diğer Kazanç ve İrat’

Gelir Vergisi Kanunu’nun 65. maddesine göre serbest meslek faaliyeti, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari niteliği olmayan işlerin işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır. Aynı kanunun 66. maddesine göre serbest meslek erbabı serbest meslek faaliyetini mutat meslek halinde ifa edenler olarak tanımlanmaktadır.

Vergi Usul Kanunu’nun 155. maddesinde belirtilen şartları taşıyanların serbest meslek faaliyetinde işe başlamanın belirtilileri olduğu yer almaktadır. Kanun koyucu kanun maddesinde serbest meslek erbabı olmak için mutat ifadesini kullanmıştır. Bu konuda 221. Seri No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde Gelir Vergisi Kanunu’nun 66. maddesinde serbest meslek faaliyetini mutat meslek halinde ifa edenler serbest meslek erbabı olarak tanımlanmıştır. Buna göre, bir kimsenin serbest meslek erbabı olabilmesi için hem serbest meslek faaliyetinde bulunması hem de bu faaliyeti mutat meslek halinde yapması açıklaması yer almaktadır. Peki, mutat ifadesinde anlaşılması gereken faaliyetin devamlı olarak yapılması mıdır? Burada mesleki faaliyetin mutat meslek halinde yapılmasından kasıt; bu mesleği icra eden kişinin, geçimini bu meslek ile sağlaması, yani asıl işinin bu meslek olmasıdır. Buradan hareketle serbest meslek kazancının elde edilmesi açısından önemli olan unsur devamlılık değil, söz konusu mesleğin mutat meslek halinde ifa edilmesidir. Öyle ki küçük bir odada telefon kamerası ile başlayan girişim daha sonra kişinin mesleği haline gelmekte ve şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye ya da ihtisasa dayanarak video içerikleri üretilmektedir. Tabi bu kişilerin ürettikleri video içerikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olması, izleyici kitlesinin kanalını takip etmesini sağlamak için çeşitli yeteneklerinin bulunması gerekmektedir. Bu yönüyle Youtuber’ın popülaritesi başka bir ifadeyle ne kadar eğlenceli, bilgili olduğu veya yaratıcı paylaşımları; hayranlarınca, mesajlarının sohbet

akışlarında vurgulanması için kendisine yapabileceği ödeme miktarını ve izlenme oranları kısmında Youtube'dan elde edebileceği gelir miktarını ortaya koymaktadır. Örneğin; yeni bir albüm çıkaran sanatçının, geniş bir izleyici kitlesine sahip olan Youtuber'a çekmiş olduğu videolarda yaptığı sohbet sırasında albümünden bahsedilmesi için ne kadar ödeme yapacağı Youtuber'ın popülaritesi ile alakalıdır.

Ayrıca mutatlardan kastın devamlılık olmadığına ilişkin konuya bir de Vergi İdaresi ve yargı kararları açısından bakmak icap ederse; gerek Vergi İdaresi gerekse Danıştay devamlılığı işlemlerin bir hesap dönemi içerisinde birden fazla veya izleyen hesap dönemlerinde tekrarlanacak şekilde yapılması olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla burada dikkat edilmesi gereken husus devamlılığın serbest meslek kazancının değil, ticari kazancın bir unsuru olduğudur. Bir faaliyetin serbest meslek faaliyeti sayılabilmesi ve bu kapsamda elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olabilmesi için faaliyetin;

- Mutat meslek halinde ifa edilmesi,
- Sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması,
- Ticari mahiyette olmaması,
- İşlerin işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında icra edilmesi gerekmektedir.

Görülebileceği üzere bu unsurlar arasında mesleki faaliyetin devamlı olarak yapılması yoktur.

Yukarıda belirtilen kanun hükümleri ve açıklamalar ışığında; sermayeden ziyade bir ticari organizasyon olmaksızın Youtuber'ın daha çok kişisel çalışmalarının ön planda olması, şahsi mesai harcaması ve geçimini bu meslek ile sağlaması haliyle elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bununla birlikte GVK'nın 66. maddesinin ilk fıkrasına göre serbest meslek faaliyetinin yanında başka bir iş veya görev ile devamlı uğraşılması bu vasfı değiştirmeyecektir.

Öte yandan kişisel çalışmalar ile şahsi mesai sonucu Youtube'a video yüklenmesi dolayısıyla devamlılık unsuru oluşsa da söz konusu faaliyet mutat meslek halinde ifa edilmediğinde kazancın nevi değişmektedir. Örneğin; asıl işi bilgisayar programcısı olan bir şahıs boş zamanlarında kişisel çalışmaları sonucu yetenekleri ile alakalı "bilgisayar oyunları temalı" çekmiş olduğu videoları (10 adet) Youtube'a yükleyerek, 2019 yılında Youtube faaliyetinden 10.000 TL gelir elde etmiştir. Bilgisayar programcısı tarafından

bir takvim yılı içerisinde 10 adet video yüklenmesi bu işin devamlı olarak yapıldığını göstermektedir. Ancak serbest meslek kazançlarının elde edilmesi açısından önemli olan unsur devamlılık değil; söz konusu mesleki faaliyetin mutad meslek halinde ifa edilmesidir. Bu nedenle bir takvim yılında birden fazla Youtube'a video yüklenilmesi dolayısıyla devamlılık unsuru oluşsa da söz konusu faaliyet mutad meslek halinde ifa edilmediğinden dolayı elde edilen kazanç serbest meslek kazancı değil; diğer kazanç ve irat olacaktır. Zira şahsın geçimini sağladığı meslek, yani asıl işi bilgisayar programcısı olmasıdır. Dolayısıyla söz konusu 10.000 TL'lik gelir GVK'nın "Arızı Kazançlar" başlıklı 82/4 maddesinin "Arızî olarak yapılan serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hâsılat" hükmü gereğince diğer kazanç ve irat olduğundan (arızı serbest meslek kazancı) dolayı faaliyetin arızı serbest meslek kazancı hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekir. Öte yandan 82. maddenin 2. fıkrası uyarınca bir takvim yılında elde edilen arızı kazançlar toplamının (305 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2019 yılı için 33.000 TL.) kısmı gelir vergisinden müstesna olduğundan bilgisayar programcısı tarafından aynı kanunun 86/1-a maddesi uyarınca, elde edilen 10.000 TL'lik gelir için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelir beyannameye dâhil edilmez. Bununla birlikte elde edilen kazancın istisna tutarını aşması halinde aşan kısım için beyanname verileceği ve vergilendirme olacağı tabidir

Yukarıda belirtilen kanun hükümleri ve açıklamalar ışığında; söz konusu bilgisayar programcısının asıl işini terk ederek "bilgisayar oyunları temalı" işi mutad meslek halinde ifa etmesi halinde elde edeceği gelir, serbest meslek kazancı olacak iken, arızı olarak yapması halinde elde edeceği gelir diğer kazanç ve irat (arızı serbest meslek kazancı) olacaktır.

2.2.3. Ücret

GVK'nın 61. maddesine göre; ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Buna göre ücretin üç unsuru bulunmaktadır;

1. İşverene tabi olma,
2. İş yerine bağlı olma,
3. Hizmet karşılığı ödeme yapılmasıdır.

Ücretin; ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık ilişkisi niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması ücretin niteliğini değiştirmez.

Youtuber'lık faaliyetlerinin hızla yükselmesi ile birlikte yaptıkları işe yetişmekte zorlanan ve bu alanda şirketleşme yoluna gidip ajans kuran vergi mükellefiyeti kaydı yaptıran Youtuber'lar işlerinde çalışması için yeni Youtuber'lar, Youtuber Asistanı, Video Editör gibi çalışanlara ihtiyaç duymaktadır. Bu noktada işe alınan Youtuber'lar sosyal medyayı etkin bir şekilde takip etme meziyetlerini, kuvvetli iletişimlerini, planlama ve organizasyon yeteneklerini, bilgisayar programları üzerindeki etkilerini işveren konumunda olan Youtuber'lar için kullanmaktadır. Bu yönüyle işe alınan Youtuber'ların elde ettiği gelirin, bir işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak hizmet vermeleri hasebiyle ücret olarak değerlendirilmesi gerektiği izahtan varestedir.

2.3. Katma Değer Vergisi Kanunu Açısından

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun(T.C. Yasalar, 02.11.1984) 1/1 maddesine göre Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu aynı kanunun 4/1 maddesinde hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışından kalan işlemlerdir. Bu işlemler; bir şeyi yapmak ve işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleştirilebilir hükmü yer almaktadır. Aynı kanunun 6/b maddesinde işlemlerin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanmasını ifade eder. Buna göre hazırlanan video içeriklerinin Youtube sitesine yüklenilmesi yoluyla verilen hizmetin Türkiye'de faydalanılması nedeniyle KDV kanununun 1. maddesine göre KDV'ye tabi olması gerekmektedir.

KDVK'nın 9/1 maddesine göre mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.

Google şirketinin AdSense operasyon merkezi İrlanda'daki merkezden yönetilmektedir. Youtube üzerinden kazanılan paralar bu merkezden Youtuber'ların banka hesaplarına aktarılmaktadır. Bu nedenle faaliyetin ticari veya serbest meslek faaliyeti kapsamında olduğu varsayımında durumunda Katma Değer Vergisinin beyan edilip ödenmesi bakımından sorumlu olanın söz konusu gelir elden ve video içeriği sahibi kişiler yani Youtuber'lar olması gerekmektedir. Buradaki asıl problem Google üzerinden yatan paraların KDV dâhil mi yoksa KDV hariç mi olacağı konusudur. Müstakar yargı kararlarına ve maliye idaresinin görüşüne göre; eğer bir mal veya hizmetin fiyatında KDV belirtilmemiş ise o mal veya hizmetin fiyatında KDV dâhil olarak hesaplandığı kabul edilir.

KDVK'nın 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise bu faaliyetlerin devamlılığı, kapsam ve niteliği Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre, Gelir Vergisi Kanunu'nda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır. KDV Genel Uygulama Tebliği'ne göre ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyetlerden devamlılık arz edenler vergiye tabidir. Arızı faaliyetler çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ise vergiye tabi tutulmaz. Bu bağlamda Youtuber'lık faaliyeti sonucu elde edilen kazanç mahiyetine göre makalemizin daha önceki bölümlerinde de ifade ettiğimiz gibi diğer kazanç ve irat (arızı ticari kazanç veya arızı serbest meslek kazancı) olabileceğinden devamlılık arz etmediği için verginin konusunu teşkil etmez ve KDV'ye tabi tutulmaz.

2.4. 19.12.2018 Tarih ve 476 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı³¹ Yönünden

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun vergi kesenlerin sorumluluğu başlıklı 11. maddesinde *“Yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanlar; verginin tam olarak kesilip ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten sorumludurlar.”* hükmüne yer verilmiştir. İlgili Cumhurbaşkanlığı Kararıyla; söz konusu maddenin 7. fıkrası uyarınca 01.01.2019 tarihinden itibaren 193 Sayılı GVK'nın 94. maddesinin birinci fıkrasında ve 5520 sayılı KVK'nın 15. maddesi kapsamında sayılanlara internet ortamında verilen reklam hizmetleri vergi kesintisi kapsamına alınmıştır. Bu hizmetlere ilişkin hizmeti verenlere veya internet ortamında

31 19.12.2018 Tarih ve 476 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı

hizmet verilmesine aracılık edenlere yapılan ödemelerden, ödeme yapılan kişilerin mükellef olup olmamasına bağlı olmaksızın vergi kesintisi yapılacağı hükmüne yer verilmiştir. Buna göre GVK'nın 94. maddesinde sayılanların internet ortamında reklam hizmeti verenlere veya bu hizmete aracılık edenlere yapacakları **ödemeler sırasında istihkak sahiplerinin** gelir vergilerine mahsuben %15 oranında kesinti yapılacaktır.

Bu itibarla, Youtuber'ların aracı firma (Google AdSense) olmaksızın doğrudan reklam hizmeti vermeleri durumunda, ödeme yapılan kişilerin mükellef olup olmamasına bağlı olmaksızın reklam hizmeti alan firmalar tarafından %15 vergi kesintisi yapılacak olup söz konusu kesinti tutarı Youtuber tarafından verilecek beyannamede mahsup edilebilecektir.

2.5. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası Yönünden

Aktif ve genç nüfusumuzun yüksek olduğu ülkemizde dijital girişimcilik kapsamında sosyal medya ekonomisi büyük öneme sahiptir. Nitekim söz konusu genç girişimlerin destek görmesi adına vergi hukukumuzda vergisel avantajlar içeren düzenlemeler de mevcuttur. Makalemizin önceki bölümlerinde Youtuber'lık faaliyetinden elde edilen kazancın mahiyetine göre ticari kazanç ya da serbest meslek kazancı olarak değerlendirilebileceği ifade edilmiştir. GVK'nın "Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası" başlıklı Mükerrer 20. maddesinde ise belirtilen şartlar dahilinde "*Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 Türk lirasına kadar olan kısmı, gelir vergisinden müstesnadır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Örneğin; 25 yaşındaki bir Youtuber'ın 2019 yılında vatani görevini yapmak üzere askere gitmesi ve bu sırada daha önce çekmiş olduğu video içeriklerinin Youtuber Asistanı tarafından kanala yüklenmesi, geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak şartını bozmayacak olup ayrıca maddede ki diğer şartlarında sağlanması ile elde edilen ticari kazanç (50.000 TL) gelir vergisinden müstesna olacaktır.

Bu istisnanın, bu Kanunun 94'üncü maddesi uyarınca **tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.** Bu bağlamda 19.12.2018 tarih ve 476 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 01.01.2019 tarihinden itibaren uygulanacak

olan internet ortamında verilen reklam hizmetlerine ilişkin vergi kesintileri kazancın istisna olması halinde dahi geçerli olacaktır.

3. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

3.1. Gelir Vergisi Kanunu Açısından

Gelir Vergisi Kanunu'nda internet üzerinden elde edilen kazançlara ilişkin açık bir düzenleme olmadığından Youtube üzerinden elde edilen gelirin hangi gelir unsuru kapsamında olduğu tartışma söz konusudur.

Ücret, bedensel ya da zihinsel bir emek karşılığında işverenden elde edilen geliri ifade eder. Bu gelir para olabileceği gibi aynı veya para ile temsil edilebilen menfaat şeklinde de olabilir. Bu şekilde Youtuber'ların bir iş yerine bağlı olarak üretmiş olduğu video içeriğini işverenden para vb. şekiller karşılığında gelir elde etmesi durumunda ücret olarak değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Youtube kanalı olan fakat gelir elde etme amacında olmayan birçok kullanıcı bulunmaktadır. Dolayısıyla kritik eşiği aşarak AdSense hesabına para aktarılan kanal sahiplerinin tespit edilmesinden sonra vergi idaresi tarafından mükellefiyet tesisinin gerçekleştirilmesi uygun olacaktır. Bu noktada Google AdSense'den Türkiye mukim kişilere veya kurumlara yapılan ödemelerin bilgisinin edinilmesi faydalı olacaktır.

Mükellefiyet tesisinin hangi gelir unsuruna girdiği konusundaki tartışma ise serbest meslek kazancı ile ticari kazanç arasında gerçekleşmektedir. Youtuber'lar 21. yüzyılın sanal girişimcileri olarak anılmaktadır. Youtube fenomenlerinin kanalları üzerinde yaptığımız incelemelerde; kanallarda kendi isimlerini tanıtan amblem ve yazıların yer aldığı, birden fazla video içeriği yüklendiği, abone sayıların 500.000 ila 10.000.000 arasında değiştiği görülmüştür. Ayrıca Youtube İş Ortağı Programı'nda son 12 ayda 1000 abone ile 4000 saatlik izlenme şartının yer alması devamlık unsuruyla örtüşmektedir.

Artık Youtuber'lar dizilerde, reklam ve sinema filmlerinde rol almaya başlamış hatta kendi çıktıkları sinema filmlerini vizyona sokmayı başarmışlardır. Bazı ödül törenlerinde En İyi Youtuber kategorisinde ödüller verilmeye bile başlanmıştır. Youtuber'ların video içerik üretiminde organizasyon ve sermaye gerektiren teknik altyapı ve donanımına sahip oldukları hatta yanlarında personel çalıştırdıkları görülmektedir.

VUK'un 155. maddesinde elektronik ortamın iş yeri olduğu dair bir tabir yer almasa da kanun maddesinde yer alan gibi edatı kapsamında iş yeri olarak

kabul görmektedir. Öte yandan söz konusu kanun hükmünden hareketle işyeri fiziki yerler olarak tanımlanmış oysa dijitalleşen çağımızda internetin ve teknolojinin gelişimiyle yeni meslekler yeni sektörler ortaya çıkmakta ve bu iş kollarının değerleri dünya genelinde milyar dolarlarla ifade edilmektedir. Bu noktada dijital pazarlama stratejileri ile dijital platformlarda faaliyet gösteren kişi ve kurumlar açısından yetersiz kalmaktadır. Bu bakımdan işyeri kavramının bu sektörleri de ihtiva edecek şekilde yeniden tanımlanması gerekmektedir.

Video içeriklerinin üretilmesi ilk zamanlarda sermaye gerektirmeyen şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye dayanarak icra edilmesi serbest meslek kazancı olacağı düşünülse de küçük bir odada telefon kamerası ile başlayan girişim büyük stüdyolarda devam etmektedir. Makalemizin 2.2.1. bölümünde yer alan mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; faaliyetin devamlılık arz ettiği, sermaye/emek kapsamında sermayenin daha baskın bir şekilde kullanıldığı ve bir organizasyon dâhilinde yapıldığı bu nedenlerle GVK'nın 37. maddesi gereği Ticari Kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesinin uygun olacağını düşünmekteyiz.

Öte yandan ürettikleri video içerikleri konusunda Youtuber'ın hayranlarının kendisine duyduğu sevgi ve bağlılık karşısında mesajlarının sohbet akışlarında vurgulanması için kendisine yapabileceği ödeme miktarının veya izlenme oranlarının boyutu ve önemi Youtuber'ın popülaritesi başka bir ifadeyle ne kadar eğlenceli, bilgili olduğu veya yaratıcı paylaşımları ile ilişkili olduğundan bu haliyle elde edilen kazancın daha çok kişisel çalışma ve şahsi mesaiye dayanması, kanal sahibinin geçimini bu meslek ile sağlıyor olması gibi nedenlerle serbest meslek faaliyetini tam olarak karşılaması hasebiyle serbest meslek kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesinin uygun olacağını düşünmekteyiz.

Sonuç olarak elde edilen bu gelirlerin Gelir Vergisi Kanunu yönünden niteliğine ilişkin genel bir örnek vermek gerekirse; "Bay A'nın Youtube kanalına yüklemiş olduğu video/videoları bir TV kanalı izinsiz olarak 3 defa haber bültenlerinde yayınlamıştır. Bunun üzerine Bay A telif hakkı, maddi ve manevi tazminat davası açmış ve dava sonucu sonucunda 500.000 TL maddi, 75.000 TL manevi tazminata hükmedilmiştir.

Maddi tazminatlar vergiye tabi gelir doğurucu bir faaliyet veya işlemle ilgili olarak GVK'nın 2. maddesinde belirtilen yedi gelir unsuruna bağlı olarak ortaya çıktığı takdirde gelir vergisine tabi olacaktır. Çalışmamızın önceki bölümlerinde yer alan hüküm ve açıklamalar ışığında Bay A'nın;

- Youtuber'lık faaliyetini devamlılık arz edecek şekilde ya da ticari bir organizasyon dâhilinde yapması halinde bu faaliyetten elde edilen kazancın nevinin “ticari kazanç” olarak değerlendirilmesi,

- Youtuber'lık faaliyetini ticari niteliği olmadan bir işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına mutat meslek olarak ifa etmesi halinde bu faaliyetten elde edilen kazancın nevinin “serbest meslek kazancı” olarak değerlendirilmesi,

- Serbest meslek faaliyetini mutat meslek haline getirmeden yapması durumunda bu faaliyetten elde edilecek gelirin nevinin “arızı serbest meslek kazancı” olarak değerlendirilmesi,

- Serbest meslek kazancının arızı kazanç olarak değerlendirilmesi halinde, vergiden müstesna tutarı aşan kısım için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi” gerekmektedir.

Diğer taraftan, mahkeme kararıyla hükmolunan manevi tazminatın Gelir Vergisi Kanunu'nun 2'inci maddesinde sayılan gelir unsurları arasında yer almaması nedeniyle, gelir vergisinin konusuna girmeyeceği ve bu tutarın yıllık gelir vergisi beyannamesine dâhil edilmeyeceği tabiidir.

3.2. YouTuber'lık Faaliyeti Açısından

Kamuoyunda Youtuber'ların aylık ortalama kazançlarının 100.000-250.000 TL arasında değiştiği ve elde edilen kazancın vergilendirilmediği konusunda birçok kez gündeme gelmiştir. Elde edilen gelirlerin sadece Youtube üzerinden olmadığı da aşikârdır. Bu şekilde elde edilen gelirin vergilendirilmemesi, vergi ödeyenler üzerinden olumsuz bir etki yaratmakta ve vergi sisteminin düzenli işleyişini zora sokmaktadır.

T.C. Anayasanın 73. maddesine göre herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Ülkemizde, vergi bilinci ve sorumluluğunun tam yerleşmemesinden dolayı insanlar vergi ödevlerini tam veya zamanında yerine getirmemektedirler. Nitekim Youtuber'lar da kamuoyunda vergi kaçırdıklarına dair haberler ile gündeme gelmişlerdir. Youtube gibi dijital platformdan gelir elde edenlere yönelik açık ve anlaşılır bir kanuni düzenlemenin olmaması vergiye gönüllü uyumu zorlaştırmaktadır. Muhtemel düzenlenecek yasal düzenlemelerde vergi oranlarının düşük tutulması durumunda vergi gönüllü katılımı artıracaktır.

Youtuber'lar gelir elde etme amacı ile açtıkları kanallardan gelir elde etmese bile bir takım vergisel yükümlülüklerini yerine getirmeleri gerektirmektedir.

Öncelikle vergiye gönüllü uyumun sağlanması için Gelir İdaresi tarafından Youtuber'lara yönelik vergisel yükümlükleri içeren bir video hazırlanması, hazır beyan/defter beyan sisteminin oluşturulması yerinde olacaktır. Örneğin; genç girişimci kazanç istisnası ile yaptıkları faaliyet sonucu elde edilecek kazancın vergisel avantajlarının olabileceğinin bir video ile anlatılması, Youtuber'lık faaliyeti yapan gençlerin vergiye gönüllü uyumunu artıracaktır. Bu şekilde Youtuber'ların vergi ödevlerini tam ve zamanında yerine getirmesi sağlanmış olacak ve muhtemel doğacak vergi cezalarının önüne geçilmiş olacaktır.

Makalemizin birinci bölümünde açıklandığı üzere Youtube üzerinden elde edilen gelirler Google şirketi tarafından Youtuber'ların banka hesaplarına aktarılmaktadır. Vergi kaybının önlenmesine yönelik belli periyotlarda Youtuber'ların banka hesaplarına yatan paralara ilişkin bankaların 464 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında ilgili vergi dairelerine bilgi vermesi uygun olacaktır. Bununla birlikte ilgili vergi daireleri tarafından 'sanal ortamda yoklama' yapılarak bu kişilerin mükellefiyetlerinin olmaması durumunda yazı ile bilgilendirilmesi uygun olacaktır.

Youtube üzerinden elde edilen gelirlere ilişkin Youtuber'ların geçmiş beş yıla yönelik banka hesap hareketleri vergi incelemesi sonucunda gelir unsurunun tespit edilmesi ve vergilemede adalet ve eşitliğin sağlanması gerekmektedir. Böylece Youtuber'ların denetimin etkisini hissetmeleri, gelecek dönemler adına vergiye gönüllü uyumu da artıracaktır.

SONUÇ

Çalışmamızda Youtuber'lık faaliyetinin Vergi Kanunları kapsamında durumları değerlendirilmiştir. Youtube kanal sahiplerinin elde ettikleri kazançlar, faaliyetlerinin mahiyetine göre değişmektedir. Buna göre faaliyetin ticari bir organizasyon içerisinde veya süreklilik arz edecek şekilde yapılması halinde ticari kazanç olarak kabul edilmesi gerekir. Faaliyetin icrası için daha çok kişisel çalışmaların ön planda olması, şahsi mesai harcanması ve kişinin geçimini bu meslek ile sağlaması (mesleğin mutat olarak ifa edilmesi) haliyle elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmesi gerekir.

Bununla birlikte faaliyetin ticari faaliyet minvalinde devamlılık unsuru taşımadığı ya da serbest meslek faaliyeti minvalinde mutat meslek halinde ifa edilmediği durumlarda elde edilen kazancın özelliğine göre arızı ticari veya arızı serbest meslek faaliyet olarak diğer kazanç ve irat hükümlerine göre değerlendirilmesi gerekir. Öte yandan Youtuber'ların bir iş yerine bağlı olarak

üretmiş olduğu video içeriğini işverenden para vb. şekiller karşılığında gelir elde etmesi durumunda ücret olarak değerlendirilmesi gerekir. Katma Değer Vergisi Kanunu açısından, ticari ve serbest meslek faaliyetlerden devamlılık arz edenlerin vergiye tabi tutulması, arazi faaliyetler çerçevesinde yapılanların ise vergiye tabi tutulmaması gerekir.

01.01.2019 tarihinden itibaren, 19.12.2018 Tarih ve 476 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca Youtuber'ların mükellef olup olmamasına bağlı olmaksızın doğrudan aracı kurum olmaksızın verecekleri reklam hizmetleri karşılığı nakden veya mahsuben ödenen tutarlar üzerinden vergi kesintisi yapılacaktır. Bu vergi kesintisi, Youtuber'ın genç girişimci kazanç istisnası şartlarını sağlamasında dahi, istisnanın tevkif suretiyle ödenecek vergiye etkisi olmadığından geçerli olacaktır.

Aktif ve genç nüfusumuzun yüksek olduğu ülkemizde dijital girişimci Youtuber'lara genç girişimci kazanç istisnası, arazi kazançların istisnası vb. vergisel avantajlarının olabileceğinin, vergisel yükümlükleri de içeren bir video ile anlatılması, Youtuber'lık faaliyeti yapan gençlerin vergiye gönüllü uyumunu artıracaktır. Öte yandan vergide dijital dönüşümünde gelişmesi adına Youtuber'lık faaliyeti ile arazi ya da sürekli gelir elde edenler için hazır beyan/defter beyan sistemi ile kullanım kılavuzu oluşturulması da fayda sağlayacaktır. Bu şekilde Youtuber'ların vergi ödevlerini tam ve zamanında yerine getirmesi sağlanmış olacak ve muhtemel doğacak vergi cezalarının önüne geçilmiş olacaktır. Bununla birlikte, bu kişilerin vergisel yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeye özen göstermeleri kendilerine önem veren, takip eden insanlar nezdinde itibarlarının korunması açısından büyük önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

Akın, Emre(2016). Vergi Tekniği ve Mütalaat. İstanbul

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü (27.11.2017) 27575268-105[229-2016-357]-471915 sayılı özelge Cumhurbaşkanlığı Kararı (19.12.2018) 476 No.lu

<http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27819>, (Erişim Tarihi: 14.04.2019)

<http://www.fortuneturkey.com/dunyanin-en-degerli-markalari-aciklandi> (Erişim Tarihi: 20.04.2019)

<https://dijilopedi.com/2019-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-is-tatistikleri/>,(Erişim Tarihi:15.04.2019)

<https://support.google.com/youtube/?hl=tr#topic=9257498> (Erişim Tarihi:01.05.2019)

<https://www.startupnedir.com/youtuberlarin-vergisel-yukumlulukleri/> (Erişim Tarihi 01.05.2019)

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü (16.03.2016) 11395140-105[229-2012/VUK-1-...]-23474 sayılı özelge

Maliye Bakanlığı (26.04.2014). Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliği. Ankara : Resmi Gazete (28983 sayılı)

T.C. Yasalar (02.11.1984). *3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu*. Ankara : Resmi Gazete (18563 sayılı)

T.C. Yasalar (06.01.1961). *193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu*. Ankara : resmi Gazete (10700 sayılı)

T.C. Yasalar (10.01.1961) *213 Sayılı Vergi Usul Kanunu*. Ankara : Resmi Gazete (10705 sayılı)